

SLOVENIJA.

List 48.

V petik 15. Grudna

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Domorodne misli.

(Konec.)

In kaj je zdaj, ko je v prid celiga cesarstva in njega narodov postavna oblast zmago pridobila, konec vaših namenov in zlati sad vašiga prizadevanja, dragi slobodsmisljeni levičniki, nezvesti prijatli ljudstva! poglejte ga sivčika, ko treptaje svojiga sina; poglejte, ko plakojoča žena svojiga moža med mertvimi po ulicah išče, ko cveteče sestre pri umirajočim bratu solze prelivajo; dajte milodar ubogimu gospodarju in objokanim otrokam, kateri vas pred durmi poropanih in požganih hiš v Boga ime prosijo, celite rane obstreljenih in potolažite zdaj po ječah zaperte, od vas zapeljane in razsodbo čakajoče mladenčce! — in kaj bi bilo, ako bi vaša stranka z razkačenimi derhali bila zmago nad vojsaki in oblast v roke pridobila, ko bi od vas po deželi posejano seme bilo korenine storilo, ktiro so pa hvala Bogu iskreni in dobromisleči domorođci koj iztrebili. Razkosenje naše carevine, boj narodov z strašnimi gnusobami morenja, ropanja in palenja, vničenje narodniga blagostanja znabiti za večne čase, vpreganje v madžarski in nemški jarm razdelenih Slavjanov, pokvarenje njih stare vere — obertnost, tergovina in vse umetnosti mirnih časov bi bile v nič pripravlene; — to bi bil sad vaše krive slobodomiselnosti! Ali imamo boljšiga pričakovati od tacih modrih mož, kateri se prederznijo svetu razglasiti, de je v Beču od začetka punta najpopolniji mir, red in varnost vladal, med tem ko nobeden kupec več tednov si upal ni, svojo štacuno odpreti, ko je jezer in jezer prebivavcov mesto z mirnišim krajem premenilo, med tem, ko so derhali neprečelnjive spominke naše zgodovine, imetje celiga avstrijskiga ljudstva iz ces. orožnice in druge reči iz ces. kosarnah poropali, med tim pravim, ko so divjaki clo v obleki narodnih stražnikov z mečam v rokah namestnika ljudstva lovili, za bežečim poslancam z svetinjo na persih g. W. kričaje „deržite ga čer-norumenaka“ derli (to sim z svojimi očmi na Hohenmarkt vidil), vendar hvala Bogu, niso ga dobili.

Poslanec svojiga svetiga poklica si svest, mora pri glasovanju vsakiga sklepa nasledke do zadnjiga koneca v vsih razmerah spoznati, prizadetja vsih strank deržavniga zbora spreviditi in edino vodilo pri oddaji glasa bodi mu prid ljudstva, kteriga namestnik v vsih zadevah je. Z besedo *ljudstvo* si pa mislim obsežik vsih deržavljanov, brez pogleda na stan in poklic posamezniga, brez obzira na stan gospode, duhovnov, tergovcov in obertnikov, kmetov ali delovcov. Pravila večne pravice tirjajo, de deržavni zbor potrebe in pravice vsaciga deržavljana spozna, varje in poviša, ni ga namestnika samo za kmeta ali samo za zlahtnika, poklic njegov ni samo za kaki stan v škodo družiga se truditi in poganjati. — To tirja enakopravnost deržavljanov, — to tirja enakopravnost narodov.

Necem vam več razlagati vaših pogreškov, marveč spravili se hočem z vami, grenke skušnje ste storili, in ako Bog dade, bodo u vašo in vaših volivcov korist. Vi pa slovenski poslanci, kateri ste oslepleni krivo potšli, primite te odkritoserčne misli, ko prija-

telski opomin, bil sim od slavnih sušcovih dni že med Bečljani, in od začetka deržavniga zbora blizo vas, priložnosti sim dovelj imel vaše djanje spoznati, vaše mnenja in govore slišati, gibanje in prizadevanje raznih strank opaziti, niste hotli opominov serčnih slovenskih poslancov poslušati; ogibali ste se tukaj prebivajočih domorođcov, rekoč, de so čer-norumenaki ali clo de so panslavisti. Zdaj ko ste zbrani na zboru v Kromerizu, vas pa v imenu svoje domovine in svojih slovenskih bratov prosim, trudite se, de svojo imenitno nalogo izpolnite, ogibajte se nam protivnih strank, doveršiti nam kmalo pravo slobodomiselno ustavo, in spoznajte svoje pogreške. Žalopolne skušnje smo z vami storili, molčite, — če se pa le opravičiti hočete, vas vprašam, ali vam ni bil gotovi dokaz, de so prenapeti Levičniki bili Avstrijo zazdjati namenili, ko je slavjanojedni Löhner predlog zastran razdruženja Galicije in Dalmacije in njih poslancov iz deržavniga zbora storiti hotel, ko so vas ti levičniki pismo podpisati prosili, de ste vi slovenski poslanci! za „innigsten Anschluss an Deutschland“ ali niso vam živi dokaz bli vse od levičnikov storjene, po Löhnerju in njegovim prijatlu Pulsky jim svetvane vprašanja na ministre zastran Ogerskiga, in prizadevanje Löhnerja, vas k stanovitnosti (zu Permanenz-Erklärung) deržavniga zbora siliti, de bi pri ti priložnosti leva stranka sama v zbornici ostala, in sklepe po svoje delala itd. Resnica je neprečelnjivi dar božji!

Nisim vas sovražil zato, ker ste na levi strani sedeli, ampak sovražil sim vas zato, ker ste po duhu in telesu prijatli in služabniki tacih brezvestnih in nam Slavjanam sovražnih namenov postali; — ostanite še prihodnič na levi strani, ampak bodite, kakor na drugih zborih, pravi slobodomiselni možje in prijatli ne samiga sebe, ampak ljudstva, bodite zvesti namestniki svojih volivcov in serčni branitelji ljudstvo osrečujočih, ne pa naše domovine in narodnosti zatirajočih naklepov; bodite prijatli poštenih poslancov in vaših českih tovaršov, kateri so v govoru in djanju zkazali, de so prijatli ljudstva, de so zvesti avstrijski deržavljeni, de so za narodnost nadušeni in za napredovanje serčno se poganjajoči možje, in kdor pravi, de so ti Čehi prijatli aristokratie postali, naj nas tudi resnice teh besed prepriča. Zato de so nekteri Čehi za primer-no odškodovanje govorili in glasovali, in de je to odškodovanje mnogim plemenitkam na Českim v prid, še niso se prijatle aristokratie skazali, ampak de podstave prave pravice zatajili niso, in de se v tim važnim sklepanju glasovanja ogibali niso.

Ti pa draga mati Slovenija! odpri zgodovinske liste svojiga zvestiga in dobromislečiga naroda, zapiši imena tistih slavnih namestnikov, kateri so do zdaj tako serčno in stanovitno pravice trojga naroda branili in za njega prid se poganjali, zapiši pa tudi iskrene rodoljube, ki so z krepkimi besedami in hvalovrednim djanjem Slovence od velicil nevarnost, od pogina tvojga naroda rešili, zaznamvaj tudi prihodnič vse svoje zveste sinove in za osrečenje Slovencev se trudijoče domorođce, oznani jih prihodnič svojimu narodu, de bode namestnike izvolil, kateri so domovini v čast in srečo!

P. — r.

Sloga slovenskih družtev.

(Konec.)

Nenadano se je letas 6. Koz. u Beču te hrup vzdignil, tu ni bilo časa, se še le pogovarjati in si dopisovati, kaj je nam Slovincam storiti. Kdo je našemu ljudstvu u tej priložnosti razlagal, kaj mu je k pridu, kdo mu prijateljsko svetoval? Slovensko družtvo u Ljubljani in u Gradcu in naši verli domorođci po vsih stranah Slovenie. Tu se je prav jasno skazalo, da je resnica, kar so dalmatinsko-horvaško-slavonske Novine pred nekterimi tedni (list 89, l. 1848) rekle, Slovenia je u rokah božjih in iskrenih domorođcov.

Družtva slovenska so verlo koristna našemu rodu in ustavnej vladi.

Osnovajmo u vsakim krajskim mestu (Kreisstadt) po Slovenii slovensko družtvo. Do sadaj imamo jih: u Beču, u Gradcu, u Ljubljani, u Terstu, u Celovcu in u Gorici; napraviti se še morajo: u Mariboru, u Celji, u krajskim Novim mestu, u Postojni in u Pažnju (Pisino, Mitterburg).

Tako družtvo se lahko sostavi. Ako je u mestu nekoliko domorođcov, naj si priskerbe nektere slavenske novine, naj povabijo vse domorođce svojega kraja (Kreis) da pristopijo; naj ustanovijo kolikokrat in kada se bodo skupljali; naj se u tih skupščinah pogovarjajo od domorodnih stvari, naj berejo slavenske novine in ako jim dopade, naj nekdo nekaj slovenskega pregovori (deklamira) itd. Tudi se more nekadaž kaka slovenska pesmica zapeti ali zagosti, postavim iz knjižice od ljubljanskega sl. družtva izdane: Slovenska gerlica. To se pravi: Miscere utile dulci, po slovensko: Storite da bode s voskam med.

Nič ne boj se, dragi prijatelj, da te bode kak frunkfurtistski Nemeč ali kak nemškutar zadržoval slovensko družtvo osnovati — sadaj je njihova hudobna puntarija svetu znana, oni so kakor poparjeni, in stvari u našej deržavi tako stoje, da se cesarstvo mora sozidati na slovenski vernosti in moči in po slavenskim pravilu: Svoboda, jednakost in bratinstvo vsih stanov in narodov. Ako bi se pa vendar še kak Nemeč ali nemškutar podstopil, zoperstavlati se našemu plemenitemu in zlahtnemu prizadevanju... hej! pa skočimo mu na rep!

Vsako vlastenec in razsvetljen Slovenec naj pristopi k družtvu svojega kraja (Kreis).

Vsaki teh družtev mora imeti blizo sledeči namen: da sile in moči slovenskih domorođcov in vlastencov zjedini — da Slovenci s deržavnimi (politiškimi) zadevami bolj soznani — da slavenska plamena med seboj bliže upozna in sešasoma u jeden avstrijsko-slavenski narod zloži in združi — zadnič si prizadeva s vsimi zakonitimi sredstvi (gesetzlichen Mitteln) ustavne pravice pri Slavenih in u celej deržavi u djanje upeljati, da ne ostanejo samo na papirju.

Temu plemenitemu namenu bi mogel le očitni sovražnik Slavencov in našega cesarstva prigovarjati in se ustavljati, to je tak, kateri hoče imeti Slavene razdelene in slabe, zakone (postave) pa samo na papirju, da bi se ložeje upeljalo ali nesrečno samosilje (absolutismus), ali strašno brezakone (Anarchie). Mi pa takih ptičov že poznamo, in se od našega zlahtnega prizadevanja odverniti ne damo.

Slovenska društva naj vse javno in očitno delajo. Verni Slovenci nimajo nič skrivati. Naj sveti vaša luč, da ljudi vidijo vaša dobra dela; le hudobneži in puntarski podpihovavci naj svoje zvižace skrivajo.

Vsa slovenska društva se morajo sdružiti in složiti u jedno veliko slovensko društvo, katero poda potle jedno roko slavnemu društvu: „vseslavenska Lipa“ u Pragu, drugo pa svojim bratram Horvatam in Serbljem.

Kako se pa morajo slovenska društva sdružiti?

Tako le: Mi se moramo deržati slavenske poslovice: Svoboda, enakost in bratinstvo.

Vsako društvo je svobodno, od drugih popolnoma nezavisno in more delati in naredjati u domorodnih stvarih, kakor spozna, da bi za našo stvar naj koristneje bilo, vsako društvo je odgovorno samo za svoja vlastna dela, ne pa za dela ostalih družtev, ali za domača dela svojih udov. To tirja svoboda.

Vsako društvo je ostalim jednako, samostalno, da jedno drugemu ne sme u domačih opravilih ukazovati in, kakor bi rekel, nad njim gospodovati. Ta društva bi se blizo tako složila, kakor se sosedi sdružijo, kadar vkup cerkev zidajo. Vsaki ostane v svojej hiši samostalen gospodar, pri zidanju cerkve si pa uzajemno pomagajo.

V sledečim bi se pa vsa društva po bratinsko združila.

Da bi si prijateljsko dopisovala, za svet prašala in si uzajemno svetovala, potrebe naroda si javila, zakonita sredstva ustanovila, po katerih bi se želje naroda mogle zadoseči, da bi se med jusobno u prizadevanjih podpirala — zadnič da bi se skupščine deržale, na ktere bi nekoliko udov od vsakega krajskiga društva prišlo, da bi se tam tudi ustmeno pogovorili od tega, kar so popred si dopisovali.

Naj prikladnejši mesto za veliko skupščino slovenskih družtev bi bila Ljubljana. Kako bi pa bilo, ako bi se taka skupščina deržala u pustu prihodnega leta, postavim na predposlednjo pustno nedelo?

Vsako krajsko slovensko društvo naj premisli potrebe cele Slovenie in svojega kraja, da bodemo vedili nekaj pametnega in koristnega pregovoriti, kadar bode potreba. Ako bi Slovenci sami ne vedili, kaj poželjeti, bi nam ne bilo pomagati. *Matia Majer.*

Deržavni zbor.

Seja 7. Grudna. Predsednik Smolka je zboru na znanje dal, kako de je poslanstvo pri cesarju Francu Jožefu v Holomucu in Ferdinandu v Pragi sprijeto bilo. Na dalje je bilo zopet govorenje od opravniga reda in novih volitev.

Miniser Stadion je v imenu celiga ministerstva odgovor na vprašanja, ktere mu je šuzelka 27. Listopada izročil bil, prebral in rekel:

1. Austrija ni pod vojaško oblastjo, marveč vladar s svojimi odgovornimi svetovavci povsod izpeljavno moč izversuje. Kar se je na Dunaju zgodilo, tega so nenavadne okolšine krive in ministerstvo ima dokazov dovolj, de so vse vladarske zapovedi od prebivavcov Dunajskih z pohvalo sprijete bile. Kar Ogersko zadene, kjer se vse postave zasramujejo, je raba orožja tam neogiblivo potrebna.

2. Vojaška sodba čez vse pri Dunajskim puntu vjete je nasledik obsede, nagla sodba je pa že nehala.

3. De je Robert Blum, ud frankobrodskiga zboru, vstreljen, se je tudi zgodilo po vojaški postavi. Nemškima poslancama so se vsi spisi v ti reči izročili, ona sta ministerstvu razodela, de nista nikjer našla, de bi se bile austrijanske vojaške postave prestopile.

Kar frankobrodsko postavo od 29. Kimovca zadene, se taista in nobena druga v Austrii razglasila ne bo, dokler se razmera

med Austrijo in Nemčijo popolnoma ne ustano-
novi. —

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenske dežele.

V velikim zboru slovenskiga društva je g. Bučar naslednjo razlago pričujočim prebral:

(Konec.)

Predloge na ministerstvo smo napravili 1) zastran vpeljanja našiga jezika v uradne pisarnice, 2) zastran poterjenja naših slov. barv, in 3) zastran naredbe velke šole v Ljubljani. Le na zadna dva je dozdaj odgovor prišel. Barve so peterjene bile. Veliko šolo (vseučiliše) so nam obljubili na bolji dobo. — V pomoč Horvatam proti madžarski krivičnosti smo nabiranje darov vpeljali, ki je dozdaj 1850 gold. doneslo. Gospod vodja je prejel mesca Kimovca pismo od deželnega poglavarja nj. svitl. Velsershajmba, ki upraša, kako de se oklic odbora za Hervate primeri prvemu stavku družbinih postav, ker po temu se družba v politiške zadeve vtikati nima. Ali oklic ni bil drugjega kot prošnja, prošnja pomoči za domorodne načine naših jugoslavjanskih bratov, torej prvemu stavku ni bil nasprot. Odbor je to pomoto gosp. poglavarju razjasniti odgovor dal toliko resničin kot časti in veljavnosti društva slovenskiga primerin. — Sostavk celovskih nemških novic, ki se je za brate Slovence na Koroškim potegoval v zadevi noviga razdeljenja dežele v okraje, smo v časopisu pohvalili. — Zavolj prideržanja porodniške šole v Ljubljani smo pismo poslali na zbor Slovenije v Beču. Šola je od vlade poterjena bila. — Spisatelja nekiga sostavka v časopisu: „Journal des österr. Lloyd“ pod imenam: „Eine Stimme aus Krain“ smo zavolj gerdih laži in obrekovanja, ki jih v njemu proti Slovincam in slovenski deželi raztrosuje, pri tiskarni sodbi tožili. Spisatelj je Gottlieb Freimuth, ki je koj po naši tožbi zginil in se roki sodnika odtegnil. Še tega nesramniga Nemcona, ki gotovo na Krajskim živi išemo, in tudi tukaj prosimo, de bi, kdor za-nj ve, pot do njega pokazal. — Predlog gosp. fajmoštra Potočnika zastran novih imen mescov se je po časopih razglasil; bodemo naprej še sodbe učenih v te reči sprejemali. Po željah odbora je ravno ta gospod tudi obljubil slovnico (pismenost) našiga jezika spisati, in to obljubo jaderno spolnil, ker je del te koristne knjige že med ljudmi. — Sklenjeno je bilo naprej, de plačila udov ki konc kvatre doidejo, za tisto kvatre veljajo, v kateri so plačane, in de plačivec tudi dohodke tiste kvatre z družbe dobivati mora. — Lepo ponudbo društva slovenskih bogoslovcov in duhovnih, de bi k nam pristopili brez plačila vpisnine, zato pa svojo nabero slavijanskih bukev nam podali, smo z enoglasno hvalo radi prejeli. Bukev pa dozdaj še nismo prejeli. Zaderžik je nam neznan. Zavolj žalostnih prekucij v Beču smo bili primorani dvakrat besede razjasnjenja in svarjenja ljudstvu slovenskimu govoriti, ker smo zvedili, de podpihovavcov hudobija ne jenja, tudi med zvestimi, umnimi Slovenci ogenj razpertije kuriti. Brali ste dvoje oglasov odbora, ki sta bila oba po časopisih oznajnjena, drugi pa tudi v 5000 posamesnih iztisih po Štajarskim, Krajskim, Koroškim in Primorskim razposlan. Vidimo, de sta zlo pripomogla k ustavljenju bližne nevarnosti. V tem oziru smo tudi gospoda deželnega poglavarja naprosili po poročniku, de naj, dokler punt v Beču vlada, ne od ondotniga ministerstva, ne zboru poslancov povelja za veljavne spoznava in tudi ne oglasuje. To je gosp. poglavar obljubil, pri ti priloznosti pa tudi svojo zadovoljnost z družbo slovensko in nje ravnanjem izrekel. — Od 30 prebivavcov Ložke doline smo zagotovljenje vdanosti in pohvalo dobili. — Zavolj dovoljenja dveh pravdnih učilnic v Ljubljani ki je prišlo od ministerstva

smo poklicali zbor slovenskih pravnikov v Ljubljani, ki je več verlih Slovincov za učelnike znajdel in odbor odločil za prestavljenje ces. postavnih bukev. Dva gospoda, Lemana in Mažgona smo tudi mi za učenika priporočili pri vladi. — Učenika slovenske slovnice za male šolarje, gosp. Navratila tovarša našiga, ki je ta uk prostovoljno prevzel, smo častit. škofjsk. konzistoriju na znanje dali. Milostlj. gosp. škof so dovolili v to naredbo, in šola se je veselo začela. — Prederzni sklepi zboru Nemcov v Frankobrodi Austrijo in austrijanske Slavjane ranijo. V imenu družbe smo pismo pisali na svitliga Cesarja proti načinam tistiga zboru, in bratovskim slov. družbam povsod okoli nas to na znanje dali. Kolikor to, tolika se nam je potrebna zdela tudi prenaredba perviga stavka naših postav, kateri nam je v tacih in primernih politiških rečeh molčati ukazal. Zastran tega bote danes kaj več slišali iz ust gosp. Dr. Martinaka. — Ljubezin do Slovenstva tudi po prijetni poti petja in igr razširjati, smo rabili glediše in slov. besede. Sad je bil prav po volji, in pri temu smo tudi v bogim pogorelcem v Šent Vidu na Dolenskim z dohodkam ene besede v pomoč priti zamogli. V oskerbljenje teh reči smo posebno tri odbornike odločili. Združili smo se tudi z Filharmonisko družbo v Ljubljani toliko, de bodemo s svojimi močmi pri njenih prepevanjih pomagali, in de pri naših nas ona podpirala bo. —

Te opravila vse, in manjsih več, ki so se v ravnanju našimu z narodam, vlado in drugim svetam pripetile, smo imeli v sejah navadnih vsakotednjih, in mnogih nenavadnih.

Tako smo skušali dolžnosti odbornikov spolnovati v pretečeni polovici leta 1848, kot za celo Evropo, tudi za Slovence zlo imenitniga. Kterimu bi se malo zdelo, ga prosimo pomisliti, de smo začetniki, katerim so le mali pomočki pri rokah bili, in de smo z mnogimi drugimi opravili obloženi. Kar se je dalo, smo z zvesto voljo storili podpirani od domoljubnih soudov naših, ki jih je lepa draga versta. Kdo pak bi ne vedil, de je še veliko, prav veliko domovini treba? Slovenija le več terja, slavna mati naša vse terja, v svojo službo kliče ona vse Slovence, vse slovenske moči. Vsa naša zemlja in vsi bratje Slovenci na Krajskim, Štajarskim, Koroškim in Primorskim se morajo skleniti v eno truplo, to truplo mora duh dobiti narodnosti, velika Slovenija mora sebe svesta postati, potem se bo véverstila, bo rastla, lepo cvetela in nigdar ne vsahnila. Bog jo živi!!

Učiteljski zbor v Radolici. 13. Listopada t. l. je bil v Radolici učiteljski zbor. Sošlo se je bilo 21 katehetov in 12 učiteljev. Zbor so pričeli prečastitljiv gospod tehant J. Krivic s kratkim nagovorom, kateri je bil sedanjim okolišinam primerjen. Po tem je bil Begunski kaplan g. Jožef Volk za predsednika izvoljen. Za tajnika pa so zbrali Radoliškiga učitelja gosp. M. Juretiča. Kadar so jeli nekteri g. Volka za predsednika voliti, se je od več strani zaslišalo prašanje: „Ali je Slovenec? Ali je Slovenec?“ Se ve de je, in pa še kakšen, odgovorijo nekteri, in po tem je bil skoraj enoglasno izvoljen. To je živa priča, de katehetov in učiteljev Radoliške tehantije ne bo treba k slovensini priganjati. Potlej so se jeli pomenkovati od mnogih reči, ktere dragim bravcam tukaj iz slovenskiga zborniga zapisnika mervico okrajšane podamo.

1. Bilo je enoglasno sklenjeno, se v zboru v slovenskim jeziku pomenkovati.

2. Večina glasov je odločila, de se ima zbor vsake tri mescce sniditi, in scer prihodnjic v Gradu (Veldes).

3. So vsi zborni udje dovoljenje vis. c. k. ministerstva šolstva in pa povelje visoko častivredniga ljubljanskiga knezoškofjstva zastran vpeljave materniga jezika v šole s serčnim veseljem in z veliko hvaležnostjo spre-

jeli; ker so po lastni skušnji prepričani, da je bil ravno nemški jezik, v katerim so doslej kranjske kmečke otroke učili in mučili, eden nar poglavitnejših zadržikov večjiga prida ljudskih šol.

4. Je bilo z večino glasov sklenjeno za zdaj v obeh pravopisih učiti, t. j. v starim in novim Gajevim; vendar pa so bili

5. skoraj vsi gg. učitelji zoper tako imenovano Lautirmetodo.

6. Je sklenjeno bilo doslej predpisane, čeravno nerabne, šolske knjige pri poduku obdržati, dokler boljših in z novim pravopisom ni, kakoršnih pa kmalo ino serčno želijo.

7. Je bilo mnogo govorjenja zastran doslejšnih zaver večjiga prida in boljšiga sadu šol, in neki g. katehet je naslednji predlog storil:

„Z med raznih opover obilnejšiga sadu ljudskih šol imam po lastnim prepričanju to: da mora ljudski učitelj učence I. in II. klasa ob enim pred seboj imeti in skupaj učiti. Ta skupni poduk ima za učitelja veliko težav, nar več pa učencam samim škodje. Kar namreč učenika vtiče, je njegov poklic že sam na sebi težaven dovolj, brez primere težjiga pa ga to stori, da mora 60—80 otrok razne starosti in razne vednosti ob enim in vkup učiti. Mlajši še spodobno, še manj pa mirno, sedeti ne znajo; starejši pa, ki že 3—4 leta v šolo hodijo, so se že tako rekoč z učnikom preveč pobratili in opominov navadili, kakor da bi pazno poslušati hotli. In to je vzrok, da v šoli, kjer sta dva klasa skupaj, malokdaj pravi mir in red najdeš.

Med tem namreč, ko se učenik z mlajšimi peča, ne dajo miru večji, katerih, kakor se lahko verjame, abc nič kaj več ne mika. Kadar II. klas uči, pa spet mlajši niso pokojni, kateri pa spet unim danih naukov umeti še ne morejo. Če tudi učitelj, kadar I. klas uči, drugimu veli brati, pisati, računati, ali že slišano še poslušati ino ponavljati, vendar brez šibe, pa zdaj po postavi zlomljene, ne bo miru ohranil. Ker pa mora zdaj te zdaj unce opominjati in svariti, obedvoje pa zmiram v očeh imeti, ga to v podučanju silno moti, njegova dušna in telesna moč je prenapeta in razdeljena, in ni se čuditi, če bi v tacih okolinah mlačen postal. — De pa pri tem otroci, in scer ravno oni, še nar večji škodo terpijo, je iz doslej rečeniga dovolj razvidno; zakaj I. klas moti II., in II. moti I., in sneda poduka zlahka sad. —

Pa kako bi se dalo zboljšati to? Mislim, da nar ložej, ako bi vsaki klas posebej k nauku hodil. Eden dopoldan, drugi popoldan. Ta naprava bi: a) učiteljski stan kar veliko polajšala. On bi namreč manjši število učencev la-glje previdil, v miru in paznosti ohranil. Ker bi ne bil toliko moten, dražen in nevoljen, bi gotovo tudi z večjim veseljem in pridnišji učil. Bila bi pa b) ta naprava otrokam posebno koristna; zakaj učenik bi jim bil prijazniši, bi jim nauke jasnej razlagal, in oni, ker bi ne bili tolikanj moteni, bi zamerkljivši poslušali. Mislim, da se ne goljufam, če rečem, da bi se pri ločenji poduka v dveh urah gotovo toliko, ako ne več, naučili, česar se v skupnim v štirih urah naučijo.

Verh tega bi pa vsaki dan še pol dne časa pridobili, časa, kteriga bi doma v to oberniti vtegnili, da bi se za šolo pridno pripravljali; in kar nič ne dvomim, da bi — saj ukaželjniši otroci — ta čas doma več se naučili, kakor v šoli, kjer celi dan dolgečas prodajajo. Ali ne pride ravno odtod, ker se otroci štiri ure na dan v šoli sedeti in poslušati naveličajo, da so tolikanj razmišljeni, da ljubezen do šole in šolnika v njih vgasne, ali pa da se jim clo nauk in učenik pristudita, da se le malo naučijo? itd.

Poslednjic je samo poldnevna šola želeli posebno zastran tistih učencev, ki zavolj daljave, zlast o zimskim času, ne morejo opoldan domu in spet nazaj hoditi. Ta čas leti ali

v šolski stanici razbijajo, ali se po drugih hišah potikajo in dostikrat nadlego delajo, ali se pa nar berže malopridnim otrokam pridružijo, igrajo, in morde še kaj napčnega počenjajo. — In c) mislim, bi tudi staršem, zlasti tistim, ki svojih otrok doma potrebujejo, jih toraj večkrat v šolo ne pustijo, postreženo bilo; zakaj kake tri ure bi jih že še pogrešili. Vendar pa bi bilo treba to spremembo, ako bi se kje vpeljala, kakor tudi njene spredke, ljudstvu jasno na znanje dati, da ne bi kje zato učitelem njihovih prihodkov zmanjševali ali odrekli. Ta predlog je bil enoglasno dovtet in višimu oskerbništvu šol v razsodbo navizan.

(Konec sledi.)

* Novo ministerstvo, kakor se vidi, hoče zares po svojim razpisu se obnašati. Z neposrednim vkazom je zapovedalo kresijam hitro ministerski program razglasiti, in od vseh uradov tirjati, da se ojstro po njemu ravnajo, in uradnike odpraviti, kateri bi se po njem ravnati ne teli, zraven pak obeta ministerstvo podporo in pomoč vsem gosposkam, da zopet veljavo zadobe. Z drugim vkazom je gubernijam zapovedano, kolegiatne pogovore in seje odpraviti, in naloži deželniemu poglavarju odgovornost za djanje njegovo. Tudi vkaže nepotrebnih formalnost se zderžati in pri izročevanju državnih služb samo na glavo in pripravnost, ne na dolgo službo gledati.

* Na mesto g. Doljaka je v goriški okolici g. Černe, c. k. uradnik, Slovenec za poslanca izvoljen.

Moravia in Silezia.

Slovanska Lipa v Holomucu je nagovorila v posebnim razglasu moravske rodoljube povsod podružnice slovanske Lipe ustanoviti; v Berni se že zbira enako društvo. Lipa v Holomucu čedalje bolj rase in veljavnost dobiva. Vsak Slavjan, ki v Holomuc pride, jo obiše in clo poslaništvo moravskiga zbora ji je to čast skazalo. — Poslaništvo od moravskiga deželnega zbora na Cesarja Franca Jožefa poslano ga je v nemškem in českim jeziku nagovorilo, in Cesar je tudi v obeh jezikih odgovoril.

General Stratimirovič, Serb, je prišel zopet iz Dunaja v Holomuc, mende s tem zadovoljen biti ne more, da mu je minister Švarcenberg samo predlog ali program ministerialni pokazal, rekoč, da se bo po njem cela Avstrija vravnala. Serbi hočejo, da se njim vojvodovina serbska poterdi in Serbam tista neodvisnost od Madjarov zagotovi, ktero so si Hervati zadobili pod Jelačićem. Zato se je vnovič pogovorjenje med Švarcenbergom in Stratimirovičem začelo. —

Poslanci: Boroš, Fister, Brestl, Violand, Goldmark in drugi so dobili ojstre pisma nezaupanja, ali ti gospodje se za to kar ne zmenijo, tako lepo sede v nadškofovim poslopji, kakor so v Dunajski jezdarni sedeli.

Od českich poslancov piše polski časnik „Czas“: Čeham, kakor sami pravijo, se imamo zahvaliti za odloženje in prenešenje zbora v Kromeriz. Ako so zamogli osebe, ki so okoli cesarja bile, odpraviti od misli popolniga razpušenja zbora, jim je dvor veliko dolžan; zakaj Avstrija je le z zborom mogoča. Čehi čutijo, da so doma, na slavjanskih tleh. Tu jih ne slišiš drugači pregovoriti, kot po česko, in po gostivnicah, kjer se opoldne ali zvečer sami shajajo, grome česke pesmi: „Hej Slovane!“ ali pa „Moravo, Moravičko“ itd.

Tudi tista pesem v zasmehovanje Frankobrodčanov, ktero so česki vojaki na Dunaju po premagi peli, se tukej sliši in ostrasi Nemca, ako v tako gostivnico zaide; nar bolj pa jezi Nemce parodia njih slavne pesmi: „Was ist des deutschen Vaterland“, ktera so Čehi z taistim napevam smešno obrnili. Z eno besedo: Čehi dajo Nemcam mero za mero in se mašujejo za tisučereno sramotjenje, ktero so na Dunaju prestati mogli.

Galicia in Vladimiria.

Rusinsko društvo v Lvovu „Golovna Rada Ruska“, kteriga predsednik je državni poslanec škof Jahimovič, je od vladarstva zlo podpirano, v času narhujsiga cveta obsede (Belagerung) so vendar svoje seje imeli; ali Rusini so vedno po cesti miru in postave hodili, za to jim je gen. Hamerstein dovoljil. Polsko gospodarstvo nad Rusini se čedalje bolj podira, mesčani Lvovski mislijo narodno stražo z rusinskimi znamnji napraviti, in Rada Ruska je med drugimi tudi sklenila, se za to potegniti, da bodo Lvovske ulice z rusinskimi napisi previdene.

Ogerska dežela.

Še se ne zve, da bi se bil boj z Madjari pričel. Kakor dunajski časopisi na znanje dajo, je Košut po severno-amerikanskim poročniku skušal od Vindišgreca primirje (Waffenstillstand) do pomladi zadobiti, ali Vindišgreec je odrekel. General Simonič je še zmiraj s svojo vojsko med Slovaki, in dobrovoljci pod vodstvom Štura, Hodža in Janečka so tudi že iz Českiga na Slovaško prišli, da bi za gen. Simuničam deželo vravnali in sosebno madjaronske uradnike odgnali.

V Pešti se kolera širi. Košut se obnaša ko da bi vladar bil.

V Banatu so bili Madjari v začetku tega mesca na vse serbske tabore se zagnali, so pa povsod, kakor vsakikrat, z veliko zgubo odbiti bili.

V Sedmigraškim so cesarski vojšaki mesto Klausenburg premagali in posedli.

Podmaršal Puchner je obsedel Kološ in gre že na Velki Varadin. Kološka posadka se kar nič ni vstavljala; madjarski komisar baron Vay je bil od ljudstva za izdajavca razglašen in dvakrat na-nj streljeno, dokler je ni v Banfi-Hunyad odnesel.

Rumuni imajo tudi svoj lastni narodni zbor ali svēt; sploh tam nar hujši narodni boj divja.

Serbski patriarh Rajačić je prijel od Cesarja Franca Jožefa red železne krone perve verste.

Nekteri nemški časopisi tudi pripovedujejo, da ima on in pa serbski vojvoda general Šuplikac v ministerstvo priti, kar pa ni verjetno.

12. t. m. je mende Jelačić ban iz Dunaja k armadi v Haimburg odšel. —

V Banatu se Serbi zlo boje, ker so zvedli, da mislijo Madjari z združeno močjo na-nje planiti, in potlej pa cesarsko, iz Dunaja poslano vojsko dočakati.

Na Dunaju se clo govori, da so Madjari Košuta za kralja razglasili.

Ptuje dežele.

Pruska. Narodni zbor pruski je od kralja razpušen. Kralj je sam deželi novo ustavo dal, ki sploh Prusjanam dopade, potem, ki so se že prošnje na kralja pripravljale, da bi to storil.

Frankobrod. Kakor pred narodni zbor se zdaj tudi centralna nemška vlada pripravlja poročnike zavolj naprave zveze Avstrije z Nemcam na Avstrijansko poslati. Poslanci Valahov, ki so v Frankobrod prišli pomoči za svoj narod (nevemo kakošne?) prositi, niso nič opravili, in so se naprej v Pafiz podali.

Laska. Papež je v Gaeti na Neapolitanski zemlji. Kralj Neapolitanski ga je s svojo družino obiskal. Osem kardinalov je v Rimu ostalo. Avstrijanskih vojšakov je Radecki nekaj na Rimsko v ohranjenje miru poslal. Veliko moč naši pripravljajo proti benečanski terdnjavi Malghera. V Turinu je bil silni punt proti ministerstvu, ktero od vlade odstopiti noče, temuč se z orožjem brani.

Francozka. Vojaška moč, ki je bila Papežu v pomoč poslana in že v Marseillu na barke spravljena, je povelje dobila doma ostati. Časopisi pravijo, da je od francozke, anglezke, sardinske in avstrijanske vlade mesto Brüssel v Belgii za kraj odločeno, kjer se bo pogodba vmirenja Italije med poročniki teh vlad sklenila.

Svečanost slavjanskega društva v Terstu.

Zvečer 6. tek mesca smo imeli Slavjani u Terstu bivajoči vesel in veliko lep dan; ni še nikdar dozdej slavjanske serce u Terstu tega počutilo, kar nam je takrat vsim dušo vzvišilo in z veseljem oplamtilo; česke, poljske, in jugoslavjanske serca iz slovenskih, dalmatinskih, horvatskih in serbskih krajev je ena ista radost nadahnula, in vsim z žarečimi bojami na obnebje naše dogodivšine zapisalo: Slavjani! vi ste se po jezero letnem spanju iz težke nemoči izdramili, u kratkem bo Terst u vaših, in ne u ptujih slavjano gerdečih rokah Talijanov in Nemeov.

Alj bravci še ne vejo, zakaj mi je serce tako radosti kipeče! — Tukajšni Slavjani, videči, kako so Nemci in Talijani se za ptuje blago, za terzaško in istrijsko zemljo prepirali, in kako so nam prenapeti Lahi praviti začeli, de nam le iz same milosti u lastnem našem hramu prebivati dopustijo, so se začeli u jedno telo jediniti, in kadar njih se je u početku preteklega mesca okoli stotine bilo pripisalo za sveto narodnost, se je družtvo ustanovilo; alj ker je še bilo vse brez moči, smo se dozdej u sali nemških glavniš šol zbirali, ktero nam je g. vodja K. rodoljubno in radovoljno ponudil za čas, dokler nebi si najeli pristojčega staniša; in tako smo se na gori rečeni večer prvokrat u svojim lastnem stanišu zbrali.

Lepa velika sala, ki je imela čast, pervokrat, odkaj Terst, na slavjanski zemlji in po slavjanskih rokah sozidan stoji, od milih in silnih glasov slavjanskih visokonadheutih govorov se razlegati, bila je svetačno opravljena, na glavni strani poprek od ustopa bil je uzvišen prostor za starašina, pismovoditelja in predsednika odborovega, in pred temi mizami nizko medzidje, ktero je na desni strani z avstrijsko, na levi pak z slavjansko bandero narešeno bilo; okna so bile s slavj. bojami zagrnjene, in brez dolgega opisavanja, vse je bilo u narodnem duhu ustrojeno.

Skoro vsi dozdej podpisanih 178 tukajšnih zbornikov so se znidli k leti veseli svečanosti, in močno me je razveselilo, de se je 15 do 20 oficirjev zbralo u naše milo kolo, veselilo me je, de se potakem tudi vižarji vojske narodne naše reči lotijo in njo za pravično spoznajo; in neznam zakaj, pa res je, več ko vse me je veselilo, de se je med vso gospodo tudi nekaj kmetiških udov iz terzaškiga okrožja vidilo.

Začela pak se je vesela svečanost s tim, de so trije Slavjani narodno našo pesem: „Bože živi našeg kralja — Franja Joza dobrega“ i. t. d. peti začeli. Gde je Slavjan, tam si peje, in tako se je na skorem vsako slavjansko gerlo s svojim glasom u gromovito pesem združilo, in to bilo je po takim mogoče, ker se je pred pri ustupu u staniše vsakimu družtveniku iztis lete lepo natisnjene pesmi z iztisom (kteriga bomo prihodnič podali. Vr.) „Razglašala ali Oznanila“ izročil. — Dalje smo njo peli, več so se nam persi užgale, in si u gromnih krikih: Živio naš novi Car! oddahnule.

Po dokončani pesmi se je vzdignil naš starašina, slavni Vesel-Koseski, na krila visoko letečega govora, pozdravivši veselo družtvo s sledečimi prelepimi besedami:

Visoko častiti gospodje!

Z neizrekljivo radostjo, s ponosnim sercam dans opravila našiga družtva začnem. Z neizrekljivo radostjo, ker pervikrat z vami v lastnim slavjanskim prebivališu govorim: s ponosnim sercam, ker tako veliko množico iskrenih domorodcov v njemu zedinjenih vidim. Če mi dovoljeno je primerjati malo velikim, porečem, de nekoliko tiste žive sladnosti v persih čutim, ki je nekdat Mojza navdati mogla, ko je po štedesetletnemu blodenju v arabskih pušavah raz pereanske gore obljubljenjo zemljo zagledal, ino v preroškim duhu neskončno srečo prihodnih unukov precenil.

To priméro, visoko častiti gospodje, boste, zna biti, prenapeto našli. Nicesar manj vender ona obseže v obziru na naše okoljšine mnogo žalostnih resnic. Več ko štedeset let — gorečo ljubezen do slavjanskiga živetja v sercu nosivši — je mnogokteri iz nas po pušavah tlačbe in zanemarenja svoje narodnosti blodil, in s tužnim očesom zelene Oaze boljiga slav-

janskiga upanja iskal. Malo veseliga se je njegovimu hrepenečimu pogledu kazalo. Tamne in klaverne so se pred njim stanja zatertiga ljudstva razvijale. Zaslepljeni sinovi so nezvesto izdajali lastno milo mater, in lahkodušno pokladali svoje razbistrene glave v neplodno krilo terde tujke mačihe. Pozabivši veličanstvo lastne svoje narodnosti so molili izdelke hinavsko prekanjenih kiparjev, bronaste kače in zlate teleta. Tako so oskrunili presveto zvezo, ktero je mati natora z njihovim očetmi od začetka ustanovila bila.

Kdo bi tajil, de se je tako godilo po vsih širokih zemljah avstrijskiga slavjanstva. Od Veltave do ljudovezavne Jadre, od Visle do izvirka zelene Soče nas je žalila ena edina prikazen. Posebno pak se je terzaško mesto, akoravno na slavjanski zemlji stoječe, akoravno po slavjanskih rokah zidano, in krog in krog od slavjanskih krajev objeto, življenju svoje naravne lége protivno skazalo. Zdelo se je, de ga neka nesrečna osoda gospodari, ktera obilno po vsih potih in cestah prihajoče slavjansko živetje hipoma v tujo kri premeni. Slavjanski oče, slavjanska mati sta stermeča v lastni hiši od lastnih otrok na slavjansko prasanje v tujim jeziku odgovor dobivala, in godilo se je, de je potujčen slavjan na pristniču, svoji narodnosti zvestiga brata zaničljivo gledal, in prijazno proseečiga z laškim preklimbam iz hiše podil.

Kdo bo tajil, precastiti gospodje, de je v djanju in resnici tako bilo? Kdo bi pa tudi sedaj živo radost zatural, de je nova doba tako nenaravno bitje popolnoma razdjala? Prišla je ta krasna doba s preskušeno tehtnico pravice, vsakimu narodu, kar mu gré vestno odločivši, ter je natančnemu rešetanju tudi našo primorsko domovino podvergla. In glejte, potlačen slaven se tudi v njej k prosti zavednosti zdrani, slavjansko serce on čuti v pogumnih persih svojih, in stisne prijazno gorko roko kervniga svojiga rojaka. Ta prekrasna nova doba, zlahnoserceni gospodje, je tudi nas v lastnim slavjanskimu pohištvu zedinila. Ozrite se! Slavjanske barve ob stropu dvorane blesketajo, slavjanske lica se nam po vsih straneh svetijo, slavjanske misli naše persi dvigajo: in slavjanske besede naš posluš zadevajo. Pričijoče trenutje, mili slavjanski bratje, je tedaj za nas visoke krasne pomembe, in s ponosno radostjo izustim, de mi vsi skup sladkiga upanja raz pereanske gore v obljubljenjo sveto zemljo slavjanske sloge in bolji prihodnosti gledamo.

Na pereanski gori smo tedaj. Mi vidimo balzamduhtečo deželo, v njenimu varnimu krilu pa še nikakor nismo. Jerihonske ozidja narodoprednosti so se ser o trombi slobode in ravnopravde poderle, in ključ k svetišu nam je izroččen. Tode, ne motimo se, še veliko gotovih protivnikov nam je v njemu. Stopnjo za stopnjo si ga moramo pridobiti, in naše roke k delu pripravljene imeti. Razkačeni Amonitarji dosedajne prednosti, zviti Filistri stare navade, divji Medjaničani vladoželniga mika se nam bodo nasprot postavljali. Mnokteri Goliat se bo z gorjačo strupeniga psovanja dvignul in bo naši namenbi škodo nakloniti iskal. Deržimo se zmir in terdno postavniga pota, ser pa zgodaj prevdarimo, de nam Davida manjkalo ne bode, ki nesramno čelo s pračo bistriga uma zadeti zamore. Previdno, modro in pogumno stopimo s gotovim postavnim napredovanjem, z lastnim izobraženjem, z brambo in postovanjem ravnopravnosti našim sovražnikom nasprot. Tako bomo vsim protivnikom nepravično orožje izvili, in zmaga bo naša.

K takimu koračenju, visoko častiti gospodje, imamo pravico po volji in besedi Njih veličanstva, nasiga miliga Cesarja Ferdinanda dobrotljiviga. On nam je ustavo in sloboda dal, in je našo srečo v naše lastne roke položil. Ne zabimo, de smo veličanskimu rešitelju živo zahvalo, in sedaj njegovimu nasledniku Francišku Jozefu Pervimu tisto slavjansko vernost dolžni, ktero so naši očetje od nekdat za Avstrijo v sercu nosili. Izustimo tedaj, zlahnoserceni gospodje, trikratni blagor ustavnimu Cesarju.

Slava, slava, slava Francišku Jozefu Pervimu.

Mnogokrat so mu Slavjani s pohvalnim in veselim pleskanjem besedo presekali, in ko je doveršil, pleskanju ni hotelo konca biti.

Čudili smo se na to milim glasom junačkega serbskega naroda, ki smo jih iz ust g.

Vladislavljeviča radostno slišali. Uplamtil nas je g. Vesely, silno gласen govornik naših hrabrih bratov českih, in kadar nas je opomnil na žalostno utlačenae naše brate Slovake: „s boži pomoči, doufam, zviteži naše vojsko i nad hrdym Madjarem, aby netlačil vice naše Slovanske bratři“ so tudi vsi udi z jednoglasnim pleskanjem leto upanje izrekli; Al kadar je govornik dalej nam izustil: „Pročez pozor a činnost, Slovane. Okolnosti se meni dnem a noci, nevíme dnes, co nam přinese zejřtřejší jítro. Němci, Vlachove, Maďari jsou nad míru učinlivi a složni v uskutečnování svého zamyslu . . . ne stujme bratři se založenými rukama v tomto boji našich nepřatel. Dodejme si srdce Slovanští bratři! Za nami stojí statne voje k podpore naši: Četna družtva po Slovenii, močne lipy po Čechii, mnohe ligy po Haličii, napředci tam u Banatu, čitavnice po Horvatech. Spojenou silou, zbrani ducha dokoname, co započala naše junacka vojska. Pročez volám ješte jednou: Slovane pozor a činnost. — Spojene síly čini. Svorností malé rostou věci, nesvorností i největší hynou,“ kadar je te besede izreksi govor dokončal, je zagromelo nekončljivo pleskanje. — Bilo je to za nas Jugoslavjane posebno za tega voljo čudna reč, in nebo brez posledkov ostalo, ker smo šami z lastnimi ušesi se prepričali, de ako Čeh prav razločno govori, ga izučeni Slovenec in Hlir več razumi, kakor se je dozdej komu zdelo. Ako smo u Čehu gromovito šumečo dravo čuli, so se nam poljski glasovi zdeli, ko miren potok, ki čez kamenje čebče, in malo po malo serce z nekim mehkim in sladkim sanjanjem napolni; škoda samo, de je u letim govoru razun malega števila pričijočih Poljakov le malo kdo kaj razumeti za mogel; al ker se ti glasovi slavjanskim uham tako lepo vležejo, so slušavci, kadar so le kaj razumeli, govornika pohvalili, in kadar je dokončaje Slavjanstvu in našem Jelačiću lep: „Živio“ izustil, se je družtvo zdignilo in iz celega serca zagromelo: Živilo Slavjanstvo, živio ban Jelačić.

Alj še vse te lepote nije konec — na skorem zaberni piano-forte, in štirje Gospodje in med njimi g. Smolař s prekrasnim svojim gerlom so nam zapeli Hurbanovo pesem: „Hej Slovane ješte naše slovanska řeč žije“ i. t. d., in družtvo je z neizrekljivim veseljem tako dolgo: „Živilo“ kričalo, in pleskalo, dokler so jo nam ponovili. Zadnič je bil prebran dopis iz Lošinje (Lussino) in družtvo se je razšlo z veselo kipečim sercam.

Ivan Macun.

Še nekaj od Štempiharja.

Na Dolenskím sim slišal praviti, de so enkrat v Trebnim, mejači Štempiharja zalezli, ko je tobak iz Hervaskiga nesel. Mejači se krog njega vsujejo in vpijejo: „Čakaj ti, zdaj si nam v pest prišel.“ Štempihar pa jih je gerdo pogledal rekoč: „Otroci! bežite, če ne bo druga pela.“ Ker pa niso hotli bežati, je zgrabil eniga za drugim, in jih je čez neko streho v dvoriše pometal, de so dosti imeli. Po tem pa je šel mirno svoj pot.

L. Pintar.

Z m e s .

Slovanska Lipa v Pragi je sklenila v posebnim razglasu na serbsko družtvo „Napredak“ v Karlovcih, in na Slavensko Lipu v Zagrebu Jugoslavjane opomniti in napraviti, de bi poslance svoje v Kromeriž na avstrijski občni zbor odpravili.

* Slovanska Lipa bo po novim letu časopis svoj vsaki dan na svitlo dajala pod imenom: Noviny Lipy Slovanske.“

Zitni kup.	V Ljubljani		V Krajnji	
	9. Grudna.		11. Grudna.	
Srednja cena 1 mernik.	gold.	kr.	gold.	kr.
Pšenice domače	2	34	2	25
» banaske	2	45	2	40
Turšice	1	36	1	36
Soršice	—	—	1	50
Rėži	1	36	1	36
Ječmena	—	—	—	—
Prosa	1	27	1	16
Ajde	1	8	1	2
Ovsa	—	49	—	42